

Charakter a součásti britské ústavy

Adam Jan Turner

CEVRO Institut, z. ú.

Obsah

- Úvod do britské ústavy
- Ústavní vývoj
- Zdroje ústavnosti
- Instituce
- Řešení ústavních problémů
- Zdroje

Úvod do britské ústavy

- neformální a nepsaný systém ústavních pravidel
- flexibilní, jednotná
- parlamentní výkonná moc

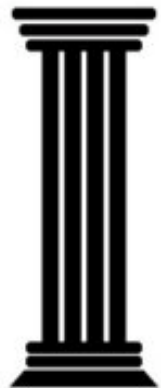
Ústavní vývoj

- Magna charta libertatum
- Petition of Right (1628) - stanovila výslovné individuální záruky vůči státu
- Občanská válka (1642-1651) - omezení vlády
- Slavná revoluce (1688) - upevnění práva
- Bill of Rights (1689) - omezení pa
- “nový dualismus”

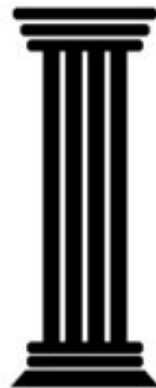

[The page contains dense, handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written in dark ink on aged paper and is mostly illegible due to the cursive style and fading. It appears to be a single column of text, possibly a letter or a page from a book. The handwriting is very tight and fills most of the page area.]

teorie "právního státu"

parlamentní suverenita

Zdroje ústavnosti

- statutární právo (statute law)
- zvykové právo (common law)
- ústavní zvyklosti (conventions)
- královské prerogativy
- názory odborníků, autorit

Statutární právo

- nejpodstatnějším zdrojem britské ústavy
- soubor klíčových rozhodnutí parlamentu, který rámuje otázku dělby moci a vztahů v rámci britského politického systému
- ne všechny zákony Parlamentu jsou součástí ústavy
- An Act of the Parliament

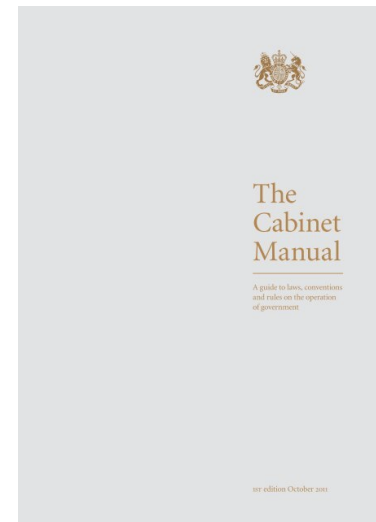
Zvykové právo

- mimo rámec psaného práva
- vytváření precedentu
- právní bitvy
- je odděleno od práva Statutárního, ale je na stejné úrovni

Ústavní zvyklosti

- nepsané zvyklosti a postupy
- nejsou právně závazné
- všeobecně přijímány a dodržovány
- lze je poměrně snadno změnit zákonem parlamentu
- “the Cabinet Manual” and “the Ministerial Code”
- zvyklosti jsou mimo rámec pravomoci soudů o nich rozhodovat

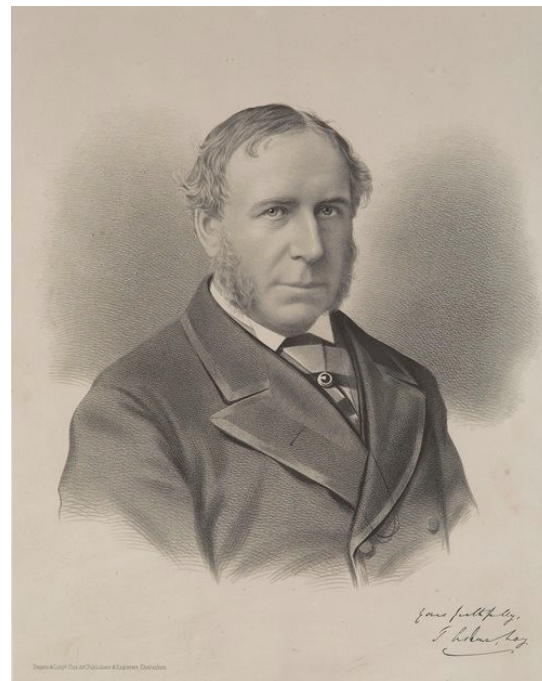

Královské prerogativy

- pravomoci monarchy nebo ministrů vlády, které mohou být použity bez souhlasu Dolní nebo Horní sněmovny
- dnes je z velké části vykonávají vládní ministři
- Král vykonává jeho rezervní pravomoci nebo osobní výsady
- odpovědnost ministrů
- v posledních letech více kontrolované
- Constitutional Reform and Governance Act (2010)

Názory odborníků/autorit

- publikovaná díla politickými a právními akademiky
- relevantní dokumenty
- “návod pro vládu”
- nemají právní sílu
- A. V. Dicey - “The Law of the Constitution”
- Erskine May - “Parliamentary Practice”

Instituce

- parlament
- výkonná moc
- monarcha
- soudnictví

Parlament

- 1801 - spojením Království Velké Británie a Irského království
- jediný subjekt, který vykonává svrchované pravomoci a nemá žádné omezení
- dvoukomorový
- House of Lords - 793 členů (peers)
- House of Commons - 650 členů (MPs)

Výkonná moc

- panovník
- předseda vlády
- Kabinet
- vláda
- ministerstva

Panovník

- symbolická a reprezentativní role
- politicky neutrální
- hlavní povinnosti
- ústřední bod národní identity, solidarity a hrdosti
- pocit stability a kontinuity
- Karel III.

Soudnictví

- odpovědné za ochranu právního státu, demokracie a lidských práv
- Constitutional Reform Act (2005)
- Supreme Court of the United Kingdom - 2009
- President, Justices of the Supreme Court
- Případ "Miller 1" (2017)
- Případ "R (on the application of Nicklinson) v Ministry of Justice" (2014)

The
SUPREME
COURT

Řešení ústavních problémů

- Parlamentní proces
- Soudní proces
- Parlamentní výbory
- Odborné komise
- Národní a mezinárodní veřejná debata
- Referenda
- referendum o Brexitu (2016)
- Fixed-term Parliaments Act (2011) - pevná délka volebního období na 5 let
- Human Rights Act (1998)

Zdroje

- <https://blog.ipleaders.in/all-you-need-to-know-about-the-british-constitution/>
- <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/politics/uk-government/uk-constitution/>
- <https://www.oxfordlawtrove.com/display/10.1093/he/9780198870579.001.0001/he-9780198870579-chapter-3>
- https://is.muni.cz/th/dztcf/Role_a_postaveni_predsedy_vlady_v_ustavnim_systemu_Velke_Britanie.pdf
- https://prezi.com/p/xibkd0p-1_d9/sources-of-the-uk-constitution/
- <https://www.ucl.ac.uk/constitution-unit/explainers/what-royal-prerogative>
- <https://www.parliament.uk/site-information/glossary/crown-prerogative/>
- <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9877/>
- <https://constitutionallawmatters.org/2021/10/11/prerogative-powers-what-are-they-and-where-do-they-come-from/>
- <https://oxcon.oup.com/display/10.1093/law-mpeccol/law-mpeccol-e773>
- <https://www.ritter-stastny.cz/vite-ze-vykonna-moc-v-politickem-systemu-velke-britanie>
- https://hmn.wiki/cs/Scots_Law